

پیشگفتار مترجم

کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی مانند هر سازمان دیگری هدف‌ها و وظایف از پیش تعیین‌شده‌ای دارند و عمده هدف آنها خدمت‌رسانی به کاربران و فراهم‌آوری فرصت مناسب و به‌موقع استفاده از اطلاعات برای آنهاست. کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی به‌منزله نهادی پویا و در حال رشد، در فرایند فعالیت‌های گردآوری، ذخیره و بازیابی، و خدمات اشاعه اطلاعات، از درون‌داده‌ها و امکاناتی بهره می‌گیرند تا با گذر از فرایند پردازش، حاصل فعالیت خویش را به‌صورت برون‌دادهایی در اختیار کاربران قرار دهند. این مراکز لازم است برای دستیابی به عملکرد بهتر، بهره‌وری هرچه بیشتر و توفیق در دنیای رقابتی قرن بیست‌ویکم به شیوه مناسبی مدیریت شوند. متخصصان حوزه موضوعی مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی تلاش می‌کنند تا با کاربرد اصول علمی و وام‌گیری از مبانی نظری و فنون به‌کار رفته در سایر رشته‌های علمی، نظیر مدیریت و آمار، به این هدف مهم برسند.

دکتر کریستین ارکه‌هارت^۱ پژوهشگر و مدرس گروه آموزشی مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه ولز ابریستویث^۲ در انگلستان است. رفتار اطلاع‌یابی، تحلیل هزینه و تأثیرگذاری خدمات، مطالعه انتقادی تحقیقات خدمات بهداشتی، نظام‌های اطلاعاتی، سیاست‌گذاری و اجرای سیاست‌های مبتنی بر شواهد و روش‌های تحقیق در مدیریت اطلاعات از حوزه‌های تخصصی و پژوهشی مورد علاقه وی هستند. وی به‌جز این اثر، صاحب حداقل یک عنوان کتاب و ۹۰ مقاله و گزارش پژوهشی چاپ و ارائه‌شده در مجموعه‌ها، مجلات و همایش‌های علمی ملی و بین‌المللی است.

اثر حاضر برگردان کتابی ارزشمند از نویسنده برای حل مسائل حرفه‌ای در مدیریت مراکز اطلاع‌رسانی است. با وجود اهمیت بسیار زیاد مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، آثار فارسی موجود در این زمینه به لحاظ تعداد اندک بوده و آنچه در دسترس است از نظر محتوا به معرفی مباحث و مقدماتی درباره سازمان، برنامه‌ریزی و مدیریت بسنده کرده‌اند. اما کمتر اثری را می‌توان یافت که در حل مشکلات اجرایی و راهبردی در حیطه عمل و نظر به مدیران کمک کند. برگردان کتاب با توجه به ضرورت موجود صورت گرفته است و ضمن اینکه عرصه تازه‌ای را در اختیار مدیران کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی قرار می‌دهد، برنامه مطالعاتی مفیدی را نیز درباره ارزیابی عملکرد، قیمت‌گذاری و تأثیر خدمات، اطلاعات و عدم اطمینان، پیش‌بینی و شبیه‌سازی، و کتاب‌سنجی و علم‌سنجی برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی فراهم می‌آورد.

در ترجمه کتاب به دلیل قابلیت استفاده از آن در حوزه علم‌سنجی، عنوان اثر اندکی تعدیل شده و کوشش بسیار شده است تا ضمن حفظ امانت‌داری، از نگارشی ساده و روان استفاده شود تا درک و کاربرد موضوعات تخصصی اثر ساده‌تر شود. برای نیل به این هدف و به منظور حفظ زیبایی و نیز پرهیز از ناهمگونی دیداری، از ارائه اصل واژه‌های انگلیسی برای واژه‌های ناآشنا در متن خودداری شده است و برای درک بهتر متن، این واژه‌ها در قالب واژه‌نامه در پایان اثر جمع‌آوری، تنظیم و تدوین شده‌اند. افزون‌بر این، برای

۱. Christine Urquhart

۲. University of Wales Aberystwyth

دسترسی سریع و آسان به موضوعات تخصصی مندرج در متن، فهرستی الفبایی از آنها به صورت نمایه ارائه شده است.

کتاب پیش رو نتیجه همکاری افرادی است که در اینجا لازم است از مساعدت آنها قدردانی شود. از سرکار خانم شقایق غنیان که در ترجمه و حروف چینی اثر همراهی کرده‌اند، سپاسگزاری می‌شود. دقت عمل سرکار خانم آزادمهر دانش فاطمیه در تهیه و تنظیم نمایه پایانی و صفحه‌آرایی کتاب شایسته قدردانی است. سرانجام زحمات رئیس محترم سازمان «سمت» و تلاش‌های مؤثر سرکار خانم دکتر شهره روغنی مدیر امور پژوهشی و ارزشیابی، جناب آقای دکتر عبدالرضا نوروزی چاکلی مدیر گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، سرکار خانم لیلا شرف کارشناس گروه، سرکار خانم آزیتا ارشادی ویراستار محترم و سایر عزیزان در سازمان «سمت» برای فراهم آوردن امکان آماده‌سازی مقدماتی، ویراستاری و چاپ کتاب شایان تقدیر صمیمانه است.

علی جلالی دیزجی

پاییز ۱۳۹۲